

Diplomová práce
Oponentský posudek

Kateřina Kamrádková : SENIOŘI A INTERNET

Vedoucí práce: Prof. PhDr. Marie Königová, CSc

Datum: 5.5.2009

Hodnocení: Výborně

„Nemůžete přinutit hodiny, aby šly nazpátek. Můžete je však znovu natáhnout.“

Autorka velmi trefně otevírá svoji DP: „...před léty jsem psala bakalářskou práci Evropská mládež,...dnes sleduji fenomén stárnutí.“

Samo vymezení pojmu senior nebo agismus je složité, ale diplomantka se s výkladem úspěšně vyrovnala. Dále je uveden fenomén kvality života ve stáří i tzv. aktivní stárnutí apod. Velmi zajímavé je demografické rozložení stárnutí v zemích EU.

Poměrně podrobně se autorka zabývá specifiky seniorské populace v informační společnosti. Z tabulky 1 je patrný dramatický pokles počtu žen používajících osobní počítač ve věku nad 65 let. To se bude zřejmě v blízkých letech výrazně měnit.

Rozdíly mezi ČR a Finskem ve využívání různých služeb Internetu je dán mimo jiné také geografickou situací Finska. Mnohdy těžká dostupnost nákupů, banky apod. ve vzdálených lokalitách. Zajímavý je také přehled bariér v používání Internetu. Oceňuji v této souvislosti soustavné studium a uvedení poznatků z různých evropských zemích. Senioři jsou nejrychleji rostoucí skupinou při užívání Internetu např. v Německu. Vtipně je uvedeno (str.37), že: „... vývojáři webu předpokládají, že nejčastější modelový uživatel je mladý muž, ovšem přehlížíjí fakt, že nejvíce potenciálních uživatelů je mezi staršími ženami“.

Je správné, že diplomantka zařadila do práce přehled aktivit zaměřených na využívání informačních technologií pro seniorskou generaci : např. celoživotní vzdělávání, U3V (u nás a ve Finsku), úlohu knihoven, Akademie třetího věku, občanská sdružení, Nadace, projekty a centra. Jedna z prvních univerzit tohoto typu byla založena v Anglii už v r. 1969 a velmi rychle se rozšířila. Poznámka: pokud jde o sledovanost měla např. Rozhlasová akademie třetího věku v letech 1991 a dále poslechovost přes 350.000 posluchačů (viz str.50). Studium a zejména psaní písemných prací bylo velkým stimulem pro studenty seniory k aktivnímu využívání výpočetní techniky a tedy integraci seniorů do informační společnosti.

Podrobněji pojednala autorka o úloze knihoven, která není jen informační, ale i společenská a kulturní. Viz např. program: Senioři vítáni. Knihovny organizují také kurzy počítačové gramotnosti. Finové, jak uvádí autorka, jsou neaktivnějšími uživateli knihoven.

Do čtvrté kapitoly je zařazen vlastní průzkum využívání Internetu seniorskou generací. Dotazník je připojen, měl 4 jazykové verze a odpovídalo se online. Tato kapitola je nejdelší a velmi důležitou původní složkou práce autorky. Sběr dat, který sám o sobě nebyl jednoduchý, je následován perfektním statistickým zpracováním. Vyváženě jsou uváděny výsledky jejich interpretace. Velmi oceňuji např. Přínos počítačových kurzů (graf 14) : největší přínos pro vzdělávání (vědomosti) v nejvyšších věkových kategoriích. Na tuto otázku se váže i způsob využívání Internetu. Pozitiva Internetu – jednoznačně rychlé vyhledávání informací. Negativa – přítomnost reklam. Dále např. mobilní telefon využívá 97 % finských uživatelů a 93 % českých.

Je velmi správné, že po interpretaci výsledků průzkumu je zařazena diskuse a hodnocení hypotéz. Vzorně je také formulován závěr. Oceňuji originální myšlenku o vlivu vyššího vzdělání na aktivní stárnutí, jak to autorka napsala na str. 96 a charakterizovala jako „asociační řetězec nebo kruh.“

Celkové hodnocení

Oceňuji zejména: výbornou stylistiku textu, mnohá srovnání s dalšími evropskými zeměmi, preciznost zpracování i houževnatost při sběru dat. Pozitivní výsledky o počtu seniorů pracujících s Internetem jsou částečně zkresleny tím, že dotazník byl distribuován e-mailem a odpovídalo se online, jak uvádí autorka v závěru. Práci pokládám za jednu z nejlepších, které jsem vedla. Diplomantka také prokázala výbornou práci s odbornou literaturou, kterou důsledně a přesně cituje.

Marek Lámpa